

Raad in Beraad: Gesprekstafels over de raadspraktijk

(artikel voorjaar 2017)

Gemeenteraadsleden hebben een belangrijke en verantwoordelijke rol in ons democratisch bestel. Er wordt veel van hen gevraagd. Onder meer door de nieuwe en veranderde opgaven van gemeenten als gevolg van de decentralisaties en door veranderende verhoudingen en verwachtingen tussen burgers en gemeente. Om raadsleden daarin te ondersteunen en hun positie te verstevigen worden lokaal en regionaal bijeenkomsten voor raadsleden aangeboden. Aan de hand van eigen casuïstiek of dilemma's bespreken raadsleden thema's die te maken hebben met de vraag hoe je je rol als raadslid effectief kunt invullen. De Raad van de gemeente Hillegom en de Raad van de gemeente Venlo volgden een Raad in Beraad bijeenkomst in maart 2017. Raadsgriffier van de gemeente Hillegom, Elma Hulspas-Jordaan, en raadsgriffier van de gemeente Venlo, Geert van Soest, vertellen over de positieve effecten die hun Raad ervaart.

Wat was de aanleiding voor het bijwonen van Raad in Beraad?

Hulspas-Jordaan: "Ik merk dat de Raadsleden erg zoekend zijn naar hun rol. Het is goed om even wat afstand te kunnen nemen van de waan van de dag. En echt met elkaar kritisch te kunnen kijken naar hoe we bezig zijn en wat we daar eventueel aan kunnen veranderen. De thema's voor de bijeenkomst werden vooraf geïnventariseerd bij de Raadsleden en hieruit bleek veel interesse in de transformatieagenda voor de Wmo en de Omgevingswet, dus daarmee gingen we aan de slag in Raad in Beraad."

Van Soest: "Wij hebben met ongeveer de helft van de Raad, relevante ambtenaren en griffiemedewerkers een bijeenkomst van Raad in Beraad gevolgd die in het teken stond van de Omgevingswet. We hadden al aandacht besteed aan de inhoud van de wet, maar nog niet aan wat het betekent voor de Raad. Dus toen ik hoorde dat die mogelijkheid er was, hebben we dat aanbod aangegrepen."

Wat verwachtten jullie uit de bijeenkomst te halen?

Van Soest: "We zochten naar een manier om de bedoeling van de Omgevingswet tussen de oren te krijgen bij de raadsleden. En dan niet de inhoudelijke dingen zoals wanneer moet welke vergunning waarvoor worden afgegeven, maar wat betekent deze wet voor mijn beweegruimte, beslisruimte en handelingsmogelijkheden als raadslid."

Hulspas-Jordaan: "Wat wij specifiek zochten voor de Raad was een beetje afstand van de waan van de dag om te kunnen nadenken over de eigen rol. Deze bijeenkomst bood de uitnodiging om pas op de plaats te maken en stil te staan bij de aanpak én de rol van de Raad."

Wat heeft Raad in Beraad de Raad opgeleverd?

Hulspas-Jordaan: "De Raad in Beraad bijeenkomst heeft hier echt effect gehad. Naast een boeiende avond waarbij actief werd deelgenomen aan het gesprek, heeft het absoluut een blikverruiming in gang gezet. De raadsleden staan bij het bespreken van de Lange Termijn Agenda tegenwoordig meer stil bij burgerparticipatie en vooral bij hun eigen rol daarin. Waar ze soms tegenaan lopen is dat het college al iets heeft uitgezet, terwijl de Raad dan pas iets wil beslissen als ze weten wat er uit de burgerparticipatie is gekomen. Ze zijn nu echt bezig met zoeken naar hun positie.

Bovendien heeft de Raad nu een veel beter beeld bij de Omgevingswet, bij wat ons te wachten staat en welke kansen er liggen. Het bespreken van de Omgevingswet tijdens de Raad in Beraad bijeenkomst was namelijk best confronterend, omdat toen bleek dat we daar nog helemaal niet goed

over nagedacht hadden. Sindsdien hebben we een aanvullende bijeenkomst georganiseerd om aandacht te besteden aan het kiezen van onze rol als het gaat om de Omgevingswet.”

Van Soest: “Die avond is bij ons in Venlo een *sense of urgency* ontstaan. Nu is er een werkgroep opgezet vanuit de Raad met als concreet resultaat dat er daar wordt gesproken over de speelruimte die er is voor de raadsleden. In die werkgroep wordt besproken hoe we als Raad kunnen meedenken over criteria voor participatie en draagvlakmeting. We houden ons bezig met vragen zoals ‘willen we het denkproces dicht timmeren of juist niet?’ en daarnaast zoomen we in op de rol van raadslid. Bovendien is nu de basis gelegd om het gesprek aan te gaan over hoe we de Omgevingswet willen inrichten!”

Wat wil je andere gemeenten meegeven?

Van Soest: “Dat de democratie zoals wij die kennen wordt aangevuld met nieuwe instrumenten en mogelijkheden is natuurlijk heel goed, want dat biedt meer kansen om de bevolking te betrekken. Het heeft echter ook bedreigende kanten omdat de bevoegdheden van de Raad verminderen, en dat betekent dus ook wat voor de rol van de Raad en de opstelling van de raadsleden. Mijn advies aan collega’s zou zijn om niet te verzuipen in het abstracte fenomeen ‘participatie democratie’, maar ga gewoon aan de slag met de Omgevingswet en dan kom je vanzelf tot inzicht. Het doorlopen van alle stappen die je moet doorlopen werkt veel beter dan je bezighouden met theoretische beschouwingen.”

Hulspas-Jordaan: “Je hoopt je Raad op een iets hoger plan te brengen en ik denk dat we met Raad in Beraad zeker een aanzet hebben gegeven. Ik zou andere gemeenten zeker aanraden om tijd en ruimte te organiseren voor beleidsveranderingen en de rol van de Raad daarbinnen.”

Zelf een Raad in Beraad bijeenkomst?

In de [Raad in Beraad](#) flyer lees je meer over het aanbod van bijeenkomsten over de raadspraktijk. Indien je meer informatie wilt ontvangen of een bijeenkomst/ intakegesprek wilt aanvragen, kun je ook contact opnemen met Alinda van Bruggen: 06-15060352 of alinda.van.bruggen@wagenaarhoes.nl